

Pilipai

Lovoang At Ne Pol Ti Limixin Nunu To Pilipai

Levelinga Loklox Axasep

Lamaares 62 A.D.

Pol gak lok at loxokoxo to Rom la neni ga malagan i na lovoang uto rinedi limixin nuunu to Pilipai. Keneng at nai lovoang neni ga malagan i, neni ga tong avukat ti limixin boro Pilipai mumu laramtaba atdi, na laramtaba diga lok li i at lekngen ne Epaprodaitas la neni ga lok ka i uto at ne Pol ti lok tooro i. Pilipai neni lemenemen matmatkun at lenep Masadonia. At lavatpas sepsev agepura at ne Pol neni gat pas uto Pilipai la mo go neni ga vavang mi Lagale Lavavang tinedi, la lusus ren lentaba luvuttadi diga nuunu.

Lengkot silok keneng at na lovoang.

- 1:1-11 Pol ga vaase momo ri limixin.
 - 1:12-30 Levenmumuat ne Pol ga ekip tangarang min.
 - 2:1-30 Limixin dina suma levenmumuat mi loklok mumulus.
 - 3:1-21 Pol ga vaase aronga di mumu lavaeme loklox ase xaxarang.
 - 4:1-20 Pol ga tong avukat tinedi ri laramtaba atdi.
 - 4:21-23 Pol ga lox axap levelinga ren.
-

Lavapaase Axasep

1 ¹Nenia ne Pol. Nema' mi ne Timoti, luasaxaruki at ne Iesu Karisito. Ma sok na lovoang tinemi limixin at ne Moroa mi nemen keneng at lemenemen silok Pilipai, la ti luvuttadi amgomgo bok at lotu la luvuttadi loklok tooro, mo miga siam kaka ne Iesu Karisito xeneng at lorooro atnimi.

²Letaba nabalamu la lenmila rinemi boro at ne Moroa ne Temen nedik la ne Iesu Karisito, Leeme Silok atdik.

Lisingising At Ne Pol

³Nenia a tong avukat ti ne Moroa ap mo levenaleng axap do nenia a doxoma su atnimi. ⁴La at levesingising axap tarak tinemi axap, a ngising mi lomomo, ⁵mila miga lok tooro ia mi lugugu at Lagale Lavavang ga ru ka i at laaleng nia aga vaxaru xat ka lugugu dom kantubu atnimi la ise ningina. ⁶Kuren la aklen tinotno i do ne Moroa, ni ga vaxaru ka i na lugugu nunuan keneng atnimi, neni naba lox epovo na lugugu nunuan keneng at lorooro atnimi at na levenaleng la naba se at laxavaxap at lugugu atdik at laaleng ete at ne Iesu Karisito.

⁷Am doma su amisik atnimi mi lomomo. La at lusumsuma rak ik mokso do ana doma mumu nemi. Nemi miga gugu eburu minia ap mo lugugu ne Moroa ga raba ia min la ni ga raba nimi mi lolos kusu minap kiv i, i se nga na nenia ak lok at loxokoxo, la ap mo bok levenaleng nenia agat pas tangtagap kusu ana lox asuusu i do Lagale Lavavang i return, la kusu ana lok limixin nuunu kusu dina ru lolos teen. ⁸La ne Moroa aklen i do nom nabalamu rak saparap nimi, i laa at labalamu at ne Iesu Karisito.

⁹Lisingising tarak saparap ne Moroa i lok keretna. Nenia a ngising do labalamu atnimi na sisilok, eburu mi lakleklen tuturun, la lodoxoma nunuan, ¹⁰kusu miba epovo do mina soxolik ka lempanga sala i nunuan la kerepmo lorooro axap atnimi naba dadat, la kopmen teveloklok kakapmek noxo nemen teren se at laaleng ete at ne Karisito; ¹¹la lorooro atnimi nabak mokso xusu minaba visik asu levempipisik nunuan, ne Iesu Karisito naba lox asuusu i at lorooro atnimi; kerepmo lisisixam eburu mi leemi asu nabat pas ti ne Moroa.

Pol Ga Nemen At Loxokoxo

¹²Luvutnetak mi luvurinuk. A vara i xusu minaklen nunuan i do mo levesongsongot gat pot saparav ia, ga lok tooro aleng tinotno lusus at Lagale Lavavang. ¹³Kuren la mo luvuttadi esep at loorong silok eburu mi luvuttadi di nemen de, diklen i do nia ak lok at loxokoxo mila nenia lasaxaruki at ne Karisito. ¹⁴Mo lemenemen tarak nade xeneng at loxokoxo i lox alolos bok buaang nedo limixin nuunu kusu dina vavang abelemes mi levelinga at ne Moroa la kopmen Tamara atdi.

¹⁵I ruturun leventaba di vavang mi ne Karisito kusu ri lox asilok levenasen atdi, di umsu mi loklok ti ngaongao ri lempanga at lentaba vetpes la loklok tik lox asilok di; ketla leventaba di vavang mi luruvtuvuk atdi i nunuan. ¹⁶Di lox i mi labalamu, atla diklen i do ne Moroa ga raba ia mi lugugu ri vaase pe Lagale Lavavang. ¹⁷Nedi nom luvuttadi di paase asu ne Karisito, di vara i do dina lox asilok levenasen atdi. Di doxoma i do dina lox aurut gamasa levesongsongot mavana rak atla nia a nemen at loxokoxo. ¹⁸Nia xopmen ana doxoma solo i nom. A momo mun dola

at leventaangas axap dina vavang mi ne Karisito; keke i do lavavara atdi xopmen nak mokso.

¹⁹La a lok momo bok mila aklen i do at levesingising atnimi la loklok tooro at Loroonan Kaala at ne Iesu Karisito, dinaba soxomus asu ia basinge na loogu xokoxo. ²⁰Lavavara axap at labalak do nenia a noxo subu basinge lugugu rak la ana lok mamangan, ketla at levenaleng axap nia anoxo marat tangarang kaka teta xusu limixin dinaba ven kisip ne Karisito keneng at lorooro rak do nenia move ana rooro xopla at loxonaleng do nenia ara met pam. ²¹Lavanga salai lorooro? Tia ne Karisito mun. Do nia ana met, naba lox avukat aleng. ²²Dola lorooro rak nak lox abao, nenia ba lok tevengugu nunuan. Kerepmo la nia axoklen i dola ua langas nenia aba soxolik ka i. ²³Lodoxoma rak i ekarakat ti legepu nep. A vara aleng i do ana on basinge na lorooro la ana nemen buru mi ne Karisito, no mi lox avukat tinotno. ²⁴Ketla i epovo rinotno bok do nenia aba nemen kusu ri lok tooro nimi. ²⁵Aklen tinotno i la a xasep do aba nemen. Nenia aba nemen eburu minemi axap, ti lox asilok lususu at lunuunu atnimi, la kusu lomomo na silok keneng at lorooro atnimi. ²⁶Kuren la do nia ana nemen buru bok minemi, anaba lok nimi xusu lomomo atnimi naba susu aleng keneng at laasen at ne Iesu Karisito.

²⁷Nemen mita doxoma solo ri lavanga salai mo naba vot saporav ia, ketla luruptuvuk atnemi na epovo mi Lagale Lavavang at ne Karisito. Kuren la do nia ana vot pasa bok nimi kopla a noxo vot, aba ronga ba i do mi tu lolos mi legese belen la legesedoxoma, la mit kis eburu ngan legesara kusu mina esep lolos ti lunuunu mumu Lagale Lavavang. ²⁸Nemen mita marat atnedi di munepen minimi; amisik mina belemes, la nom lurutu lolos atnimi naba lok ngan loklok katling tidi do nedi dinaba seeve la nemi miba ruuna ka lorooro avolo, mo ne Moroa xa naba raba nimi min. ²⁹Moroga ga raba nimi mi lugugu at ne Karisito, kopmen do at lunuunu xusuk ketla minaba ekip tangarang bok mi losongsongot. ³⁰Nedik ta nemen ap mo leesep. Nom mun leesep miga reven ia aga esep teren migomgo, la miga ronga i do nia move a vesep tin at lorooro rak.

Langsangan Loklok Ngangao La Lisisilok At Ne Karisito

2 ¹Lorooro atnimi keneng at ne Karisito i lox alolos nimi la labalamu ren i lox amenemen bok nimi. Nemi mit kis esogo mi Loroonan Kaala la mira ruuna ka vam lebelemumu. ²Kuren la a sing alolos nimi xusu mina lox epampana lomomo rak mi leveloklox avukat keretna; mina ruuna ka legesa doxoma, labalamu ela, mi legese belen. ³Nemen mita doma i do mina lox asilok nimi, ketla mina lox asi nimi maxopok at limixin; amisik mina doxoma mumu nunuan nedi avot la melemu ba nemi, la mina umsu mi langsangan loklok ngangao. ⁴Nemi getgesara nemen gat mita reven mun ti levempanga nemi mi vavara rin, ketla i lox avukat do mina reven bok ti levempanga luvuttadi vetpes di vavara rin.

⁵Levendoxoma atnimi na mumu asu mene lodoxoma at ne Iesu Karisito.

⁶Neni gat pas mi lamakmaran at ne Moroa, ketla neni goxo doma i do mi lololos axa ren la neni naba silok ngan ne Moroa. ⁷Ketla ti na, at lavavara xa ren, ni ga on basinge nom lixitkis silok teren, la ga lok ka lorooro at lasaxaruki. Neni ga vee radi, ⁸la ga vas su ngan laradi ruturun. Neni ga lox axakalix i la gat pas at langas tongtonga res uto epopolo at lanmet teren to at laxaba. ⁹Na mun i lavasuun teren la ne Moroa ga rebeng kaxat kaka i uto vana xa la ga lox asilox i mi laasen i silok axap ti loxonaleng. ¹⁰Kuren la limixin axap dina lok ngangao at laasen at ne Iesu; nedi limixin no vana at laxalibet la nedi bok at na lavatbung menemen la nedi bok diga met pam; nedi axap dinaba xis tiktikbu mi lempatgulom atdi. ¹¹La nedi axap diba tong asu i dola ne Iesu Karisito neni Leeme Silok la kerepmo dina emi asu mi ne Moroa, ne temen dik.

Mina Babao Ngan Laxampenti

¹²Larapen tangas orong tarak. Migang tonga res amisik tarak ap mo levenaleng, nenia aga nemen eburu minemi, la nemi move mirang tonga res bok tarak at na levenaleng nia a nemen paxalom basinge nemi. Kuren la mina gugu lolos kusu lorooro atnimi naba lok nunuan at lemeren ne Moroa, eburu mi loklok ngangao, ¹³mila ne Moroa i gugu amisik keneng at lorooro atnimi ri lok amisik nemi xusu mina vara lodoxoma ren la mina epovo xusu mina mu asu i.

¹⁴At levempanga axap mi lox i, nemen mita gagalinga la mita etep mi levelinga, ¹⁵kusu luruptuvuk atnimi ba nunuan la miba dadat basinge laxakapmek atnimi la nemi minaba lok ngan laxamdak at ne Moroa ap mo levenaleng mi nemen kantubu at limixin kakapmek at na lavatbung menemen, mo di umsu mi laxapmek. Do lorooro atnimi na nemen kuren, minaba babao ngan laxampenti i soosoo axasep bok lamavangkap.

¹⁶Mina nemen avukat at levenaleng mi tong asu levelinga at lorooro rinedi. Dola mina lox i kuren, nenia bok anaba xip aurut nimi at laaleng ete at ne Karisito, mo naba lox asuusu i do lugugu rak la lololos tarak goxo xap gamasa at lugugu ren. ¹⁷Ketla i lox avukat mun do dina sev amer ia, kusu labantuxu rak naba lok ngan laplavang atnimi saparap ne Moroa la na laramtaba naba lox asuusu lunuunu atnimi; mo do kuren a lok momo eburu minimi. ¹⁸La kerepmo bok mina lok momo la mina sosoro eburu minia.

Timoti La Ne Eprodaitas

¹⁹Dola lavavara at Leeme Silok ne Iesu, a doxoma i do aba riki soso ne Timoti udom saparap nemi, kusu nenia aba rongga tevelinga mumu nimi, kusu naba lox alolos ia. ²⁰Kopmen tara i lok ngan ne Timoti, im

doma amisik lorooro atnimi. ²¹Buaang limixin dik lox angtang axa mi levempanga atdi, ketla kopmen dinam doma solo lugugu at ne Iesu Karisito. ²²La nemi miklen pam i do neni gara lox asuusu vam lugugu avukat teren, atla neni ga gugu eburu minia ri tong asu Lagale Lavavang, kerekngan lamdak i gugu eburu mi ne temen. ²³Kuren la a gagas ti riki soso i udom saparap nemi dola anaklen i do dina lok lavanga salai ria. ²⁴Laa nuunu at Leeme Silok dola nenia xa aba vot soso saparap nemi.

²⁵A doxoma i do i lox avukat bok do ana riki amlong neton dik ne Epaprodaitas udom saparap nemi; neni ga gugu la ga esep at lenep tarak, la ni ga lok ngan lasaxaruki atnemi atla neni gap kip leveloklok tooro atnemi ria. ²⁶Neni i vara aleng i do na ven nemi axap ketla i lok bukbulu atla miga ronga i do neni ga meres. ²⁷I ruturun neni ga meres la ma lixilik ga lok do na met. Ketla ne Moroa ga balamu i, kopmen do neni xusuk, Moroa ga balamu box ia la ga lox asepsu ia basinge lainbulu silok atla ni ga lox aroo ne Epaprodaitas. Kuren la nenia agoxo suma manga lainbulu silok. ²⁸La a vara rino i do ana riki i saparap nemi, kusu nemi ba lok momo dola mina ven tu ren. Kuren la lodoxoma rak naba xis aulis. ²⁹Mina seega rangarang i mi lomomo silok ngan neton nemi at Leeme Silok; mina lok ngangao at luvuttadi ngan i, ³⁰mila neni ga raba lorooro ren la ma lixilik gita met mumu lugugu at ne Karisito, kusu ri lok tooro ia mi mo lugugu nemi xa xopmen mi goxo epovo na lox i.

Laradi Mokmokso Ruturun

3 ¹Luvutnetak mi luvurinuk. Ti lox axap levelinga rak; mina momo at Leeme Silok. I lox avukat mene do nia ana sox amu bok mo levelinga nia aga malagan pam min tinimi, mo ba lok tooro nemi xusu mi noxo subu.

²Mina lok tatao avukat nemi atnedi di lok leveloklok kakapmek; di pu soso limixin kusu dina vit kepe levengkontuxu atnedi. Loklok atnedi i lok ngan lubungman. ³Nedik na digara ruuna ka vam loklok katling tuturun at ne Moroa la nedik di lotu saparap ne Moroa keneng at Loroonan Kaala la nedik di momo xeneng at lixitkis atdik eburu mi ne Iesu Karisito. Nedik kopmen tana nuunu do mo loklok ti rivit kepe lengkontuxu la leveloklok kerepmo at leme Judaia ba lok tooro dik. ⁴Nenia xa a ruuna lempasuun kusu ri nuunu ap mo leveloklok at leme Judaia. Dola tara na doxoma i dola neni i epovo xusu na mu asu mo leveloklok, nenia a epovo rinotno. Lempasuun i lok keretna. ⁵Diga vit kepe loxontuxu rak melemu at lavanuti aleng ne naga ga visix ia; nenia lanat me Israel at libibinat at ne Benjamin, la nia laradi ruturun me Ibru. Nenia ga lok ngan la Parisi, la aga mumu asu Lenavolo me Judaia i ngan la Parisi. ⁶Ganoxa nenia agak lox asongot limixin at lotu, atla nia aga lok do mo loklok nia agak lox i naba lox amomo ne Moroa la mo ga lox asuusu i do lusumsuma rak

ti ne Moroa ga lolos. Nenia aga doma i do laradi nabak mokso mun at lemeren ne Moroa, do neni na mu asu rinotno Lenavolo, kuren la agoxo subu at toxot teren.

⁷Nia aga nua i do na levempanga ba lok tooro ia ro melango at ne Moroa, ketla xopmen; ara ke xepe vam i na la agalok kun i mi ne Karisito. ⁸Kopmen mo levempanga xusuk mun, ketla levempanga axap at lороoro rak i ngan lavanga gamasa la lороoro rak keneng at ne Iesu Karisito, Leeme Silok tarak, ni lavanga i silok aleng tinotno. La mo leveloklok at leme Judaia ara lu xape axap pam min kusu ana mumu asu mene ne Karisito. A doxoma i do mo leveloklok i ngan lavanga kakapmek mun la aga lok kepe i xusu ana ruuna ka ne Karisito, ⁹la anat kis esogo min. Nenia a goxo lok ka lomokmokso at lemeren ne Moroa mumu i do agang tonga res at Lenavolo. Kopmen. Nenia na a nemen mokmokso at lemeren ne Moroa mumu lunuunu rak keneng at ne Karisito. La ne Moroa axa ga lok li ia xusu ana sepmus basinge loklok kakapmek. ¹⁰A vara i xusu anaklen ne Karisito la ana lok kaka lololos i ngan mo lololos at laxakatu kaxat amlong teren basinge lanmet, la a vara i do ana vubeles at losongsongot teren kusu anap kiv i la ana lok kepe lороoro xapmek, i ngan ta do ana met basinge i kerekngan ne Karisito ga met basinge na lороoro. ¹¹La nia am doma voovo do anaba roo xat bok basinge lanmet la ana rooro.

Lisiksixit Uto At Laxavaxap At Lороoro

¹²Nenia axo doma i do ara rebeng ka vam mo lороoro la ara ravasu ngan laradi xopmen taxapmek teren. Nenia move a lolos kusu ana rebeng atmatkun ka mo loklok i nunuan, mila ne Iesu Karisito ga un ka ia do tin. ¹³Luvutnetak mi luvurinuk, nia a doxoma ruturun i do nia xovisi ana lox epovo i; ketla legesa vanga mun, a lox i. Nia a doxoma xape mo levempanga ga vot saparav ia gano la nia a lolos kusu ana rebeng kaka mo levempanga ne Karisito i gagas li i ria, mo naba vot melemu. ¹⁴Kuren la ak sixit mokmokso ri ruuna ka mo levempanga, mo ne Moroa ga ro ka ia rin keneng at ne Iesu Karisito ri lороoro no vana.

¹⁵Tinedik axap dira mukun pam, lodoxoma atdik naba lok kuren. Ketla do leventaba di ruuna lodoxoma vetpes, Moroa ba lox axasev i ridi. ¹⁶Ketla lavatpas atdik at na lороoro naba epovo mi lороoro maxat miga lok ka vam i.

¹⁷Luvutnetak mi luvurinuk. Nemi axap mina mumu asu lampoovo rak, la mina ven mumu nedi di mumu asu mo levelinga nema maga lox ase nimi min. ¹⁸Agara tong amisik pam i rinemi ganoxa, la na ana tong amu box i mi lainbulu silok, do buaang atnedi diga sok tixirixes kepe levelinga at lanmet at ne Karisito ro vana at laxaba ngan nedi lavamunepen min. ¹⁹Nedi dinabat pas uto at lemenemen songsongot, dim doma

mun levempanga anan la lavavara mun at labantuxu. Di momo mun ti levempanga i raba di mi lainmangan silok, la dim doma mun levempanga at na lavatbung menemen. ²⁰Ketla nedik lavaanat boro vana at laxalibet, la di ngangais mi lomomo ti Laradi Loklox Arooro, Leeme Silok ne Iesu Karisito, naba si boro vana at laxalibet. ²¹Neni naba lox asusu lololos silok teren kusu levempanga axap naba mu asu mun lavavara ren la neni naba lox ekun labantuxu gamasa atnedik kusu naba lok ngan labantuxu ren imgames la i lolos.

Levelinga Loklox Axap

4 ¹Luvutnetak mi luvurinuk. Mi ronga vam na levelinga rak; kuren la mina tu atmatkun at lorooro atnimi keneng at Leeme Silok. Larapen tangas orong tarak. A balamu aleng nimi la a sosoro aleng ti tong asusu nimi ri limixin mila labalak i lok momo aleng mumu nimi.

²Iuodia la ne Sintike, nia a sing lolos numu, xusu muna mulus ti lok ngan leton keneng at Leeme Silok. ³Laa vaase bok tu, lagale laradi; uga gugu nunuan eburu minia. Una lok tooro na lutkin, la una lok lumulum kantubu atdu kusu duba xis eburu, atla gano nedu duga gugu lolos ti tong asu Lagale Lavavang, eburu bok mi ne Klemen, la nedi vetpes bok digara gugu vam eburu minia, nom levenasen atnedi ira nemen pam at lubuk at lorooro at ne Moroa.

⁴Lomomo atnimi keneng at Leeme Silok na nemen amisik. A tong amu box i do mina momo. ⁵Mina lox ase limixin axap mi loklok mulus mo i umsu at lorooro atnimi. Noxo lox abao la Leeme Silok naba vot. ⁶Nemen mita bulu mu tempanga, ketla mina sing ne Moroa ri levempanga axap mik pakes tin, la at lorooro axap atnimi mina tong loklox avukat tin. ⁷La lenmila at ne Moroa i volo lakleklen at luvuttadi, mo lenmila naba xubak pe lorooro axap atnimi xusu mina tu atmatkun keneng at ne Iesu Karisito.

⁸Ti lox axap levelinga rak, luvutnetak mi luvurinuk; mina suxa umsu lodoxoma atnimi mi levempanga nunuan la nom i lox asusu leemi asu, levempanga mo i ruturun, loklok mokmokso la loklok dadat, la loklok ti balamu, la loklok ti lok ngangao at leventaba vetpes. ⁹Mina lok mo levempanga nia aga lox ase vam nimi min la miga lok ka box i rak, at levempapaase la at loklok la at lugugu bok tarak. La ne Moroa nom im taba dik mi lenmila naba nemen eburu minimi.

Pol Ga Tong Avukat Ti Laramtaba

¹⁰Nia a lok momo aleng keneng at lorooro rak eburu mi Leeme Silok mumu mo laramtaba miga raba ia min. Gano loklok tooro atnimi ria ga xap ketla miga lok kaxat manga i. Aklen i do labalamu atnimi saparav ia goxo xap, ketla mi goxo lok epovo mene i, atla goxopmen tangas tinimi.

¹¹Nenia a tong i na, kopmen do nia anak pakes ti tevempanga; ketla nia a lok momo mun ti levempanga salai nia aruuna i. Mo do i buaang kopla ixo buaang, i lox avukat mun. ¹²At leventaba levenaleng agak pakes la at leventaba levenaleng aga ruuna epovo. A xasep eburu at na luxonaleng. Nenia axo doxoma solo i do a nemen at lavakpakes kopla a ruuna laxampanga solo. Keke i do a roxo xopla a an mais, ketla nia a lok momo mun at levenaleng axap. ¹³Nenia a epovo xusu ana lok levempanga axap mi lololos mun, ne Karisito im taba ia min.

¹⁴Ketla i lox avukat do miga lok tooro ia ap mo levenaleng mumuat ga vot saporav ia. ¹⁵Nemi limixin boro Pilipai miklen avukar i dola nia aga on basinge lenep silok Masadonia ap mo levenaleng nia aga vavang avot mi Lagale Lavavang, la kopmen teventaba vetpes di goxo lok tooro ia, nemi xusuk migam taba ia. ¹⁶Ap mo levenaleng nenia aga nemen pakpakes to Tesalonia, la miga lox aonon leveloklok tooro ria, kopmen at teges aleng mun, ketla amisik migak lox i. ¹⁷At lorooro rak nia axo doma solo ri ruuna ka leventamtaba, ketla a vara i do ana ven bok tuunun tinimi mavana ap mo luunun mo i ngangais nimi ro vana. ¹⁸Nia ara lok ka vam leventamtaba atnimi, no ne Epaprodaitas gap kiv i ria ude boro atnimi, la i volo mo levempanga agak pakes tin. Na leventamtaba i lok ngan leventamtaba somavak limixin di xotos i ri ne Moroa, la ni i sisiam kaka i la i sosoro rin. ¹⁹Moróa rak naba raba nemi mi levempanga axap mik pakes tin, i epovo mi langsgangan lapnovos keneng at ne Iesu Karisito.

²⁰Leemi asu amisik ti ne Moroa ne Temen dik la kopmen taxavaxap teren. I ruturun.

Lavapaase Momo

²¹Nia a lox aonon lavapaase momo rinemi limixin axap mi nuunu at ne Iesu Karisito. Luvutnetak mi luvurinu, dik lok eburu minia de, di lox aonon bok lavapaase momo atnedi rinemi. ²²Nedi axap limixin at ne Moroa nade, di lox aonon lavapaase momo rinemi. Nedi rinotno limixin gugu at loogu at ne Kaisar di lox aonon lavapaase momo rinimi. I ruturun.

²³Letaba nabalamu at Leeme Silok ne Iesu Karisito na nemen eburu mi lorooro atnemi. I ruturun.